

PRING, R. (2016)

Una filosofía de la educación políticamente incómoda. Madril: Narcea.

Liburuaren edizioaz arduratu den María G. Amilburuk gaztigatzen digunez, bi lan kolektibotan argitara emandako bi kapitulu alde batera utzita, lehenbiziko aldiz irakur daiteke Richard Pringen pentsamendua gaztelaniaz liburu honen bidez. Alde horretatik, badirudi ez dela autore ezaguna mundu hispanoan, mundu anglosaxoian prestigioko hezkuntza-filosofotzat jotzen bada ere. Horretan datza, beraz, liburuaren ekarpen nagusia: «nazioarteko giro akademikoetan gehien errespetatzen ahots bat» gaztelaniazko irakurleengana hurbiltzean.

UNEDeko irakasle titularra den Amilbururen aurkezpenaz gainera, hamar artikulua edota hitzaldi topatuko ditu irakurleak. Lehenago han-hemenka esandakoak nahiz idatzitakoak bi zatitan sailkatuta daude liburuan:

lehen bost lanak «Hezkuntzaren xedeak» izenburua duen liburuaren atalean ageri dira eta gainerako bostak, berriz, «Hezkuntza Filosofiaren beharra hezkuntza praktiketan eta politikan» izenburupean bildu dira. Batean zein bestean, izenburuak berak ohartarazten duen bezala, pentsamendu sakonari gonbita egiten dion liburu baten aurrean gaude.

Hala, esate baterako, hezkuntzaren gaineko zenbait auziren erroetara jotzea proposatzen du filosofoak. Bilaketa *erradikal* horietan, bereziki liburuaren lehen blokean, hainbat galdera nagusi (eta ez beti ohiko) proposatuko ditu Pringek: zer da pertsona hezia izatea?; zein da hezkuntzaren testuingurua: monasterioa ala merkatua?; izan zen Dewey AEBetako hezkuntzaren salbatzaile ala Hitler baino okerragoa?... Galdera esplizituak gorabehera, liburua osatzen duten kapitulu guztietan aldarri etengabeko bat dago: pentsamendu filosofikoa ezinbestekoa da egungo hezkuntza praxia eta diseinu politikoak hobetzeari begira.

Pringek egiten dituen aldarri zehatzagoei dagokienez, gurean ere eza-guntzat jo daitezkeen zenbait kontu topatuko ditu irakurleak. Adibidez, Unibertsitatearen eta (gainerako) ikastetxeen arteko elkarlana funtsezkoa dela dio. Hain logikoa dirudien baina batzuetan hain gertagaitza den elkarlan horretarako, autoreak proposamen zehatzak aletzen ditu: Unibertsitatearen eginkizun nagusietako bat, baita irakaslegaien (zein irakasleen) prestakuntzan ere, pertsonak tradizio kritiko-zientifikoan txertatzea da; nolahi ere, auzitan jartzen du irakaslegaien prestakuntza Unibertsitateari eskusiban egokitu behar zaion, eta, geroko irakasleen trebakuntza horretan, eskolei eta dagoeneko lanean ari diren irakasleei paper garrantzitsu bat ere eskaintzen die egileak.

Erresuma Batuko Bigarren Hezkuntza Sistemaz ari dela, irakurle honen begietara inbidiagarri suertatu den praktika zehatz baten berri ematen du. Izan ere, programa baten bitartez, Unibertsitateko irakasleek badute aukera, astean behin, Bigarren Hezkuntzako ikastetxeetan irakasle jarduteko. Helburu nagusia da gela errealekin kontakturik ez galtzea, ezagutza teorikoagoak eta ezagutza praktikoagoak uztartzea ahalbidetuz.

Etikaz ere luze eta zabal aritzen da egile ingelesa. Esate baterako, irakaslegaien eta irakasleen prestakuntzaz diharduelarik, jakintza teorikoaz eta gaitasun praktikoaz gain, konpromiso etikoa ere azpimarratzen du, eta hezitzaile ororen ezinbesteko elementua dela defendatzen du. Bestela gerta liteke, Pringek dioen bezala, historiak behin baino gehiagotan erakutsi diguna: ezagutza edota trebetasuna xede makurren zerbitzuko jartzea; hori ez da, bere hitzetan, pertsona hezia izatea. Alde horretatik, bereziki jakingarria da Bostongo Institutu bateko zuzendariak irakasle berriei bidaltzen dien gutuna, bertan, eduki akademikoen gaintik, ikasleen «benetako hezkuntzaz» galdetzen baitie zuzendariak. Halako balio etikoei «bertute» deritze Pringek.

Egilearen iritiz, mentalitate merkantilistak erabat kontrolatua du hezkuntza eta bere pentsamendua, eta azken urteotan —berak mundu anglosaxoia du hizpide— *adostu diren* hezkuntza planak eta legeak negozio mundutik eratorritako terminoz eta parametroz josirik ageri dira. Hartara, hezkuntza berreskuratzea ere proposatzen du (azken kapituluak izenburu horixe darama); horretarako, besteak beste, irakasle ororen lehen eginbeharra zein den gogora dakar: ikasleek lortu beharreko jakintzen eta ikasleen arteko bitartekaritza. Bestela esateko, irakaslea derrigortua dago ikasleekin konektatzera, etika, hausnarketa nahiz sormena aktiboki baliatuz eta baliaraziz.

Horrenbestez, beste kultura bateko autore garrantzitsu baten hezkuntza pentsamendua ezagutzeko balio dezake liburuak. Ezagutza horretan, irakurleak erabaki ahal/behar du noraino betetzen diren gurean Pringek lan honen bidez esandakoak. Alde horretatik, gure hezkuntza sistema pentsatzeko eta, beraz, hobetzeko baliagarria izan daiteke; puntu guztietan, normala den bezala, berdin zirikatzaile suertatzen ez bada ere.

Edu Zelaieta Anta